

Hol kerék, hol talp4.

(Vezetői ellenőrzés, értékelés)

4 éve fejeztem be a három részből álló cikksorozatot, mely vezetői sikereimet, kudarcaimat, dilemmáimat, gyarlóságaimat mutatta be. Azóta sok minden történt, túl vagyunk egy óvodai összevonáson, az addig 8 csoportos óvoda helyett jelen pillanatban egy 17 csoportos óvoda vezetője vagyok. Sok tapasztalattal gazdagodtam. Ebben az írásomban a vezetői ellenőrzésekkel kapcsolatos nézeteimet, gondjaimat, örömeimet szeretném kifejtetni, majd később szívesen írok az összevonás okozta nehézségekről is.

Úgy lettem óvodavezető, hogy előtte 20 évig óvodai csoportban dolgoztam, de egyetlen eset kivételével soha nem volt vezetői ellenőrzésben részem. Fogalmam sem volt, hogy van ilyen, sőt azt sem tudtam, hogy az óvodavezetőnek ez kötelessége. Ezzel akkor szembesültem, amikor az óvodavezetői szakirányú képzésen vettem részt. Most is a fülemben cseng Kövér Sándorné dr. határozott kijelentése: "Segíts, ne rajta kapj!" Nagyon sok hasznos tanácsot kaptunk útravalóul, megtanította, hogy nem „foglalkozásokat” (ma tevékenységeket) kell figyelni, hanem azt, hogy az óvoda nevelési programjában megfogalmazott nevelési feladatok, az óvodai nevelésről vallott felfogás, a korszerű pedagógiai módszerek mennyire jelennek meg a gyakorlatban. Az ellenőrzés szempontsorát úgy kell összeállítani, hogy annak minden mondata koherens legyen a programmal. Ez nem könnyű ám!! 2003-ban elkezdtem az óvodámban a vezetői ellenőrzéseket, értékeléseket. Én döböntem meg a legjobban, hogy a kolléganőim mennyire félnek ettől. Ráadásul mivel fontosnak ítéltém meg az egymástól való tanulást, hospitálásokat is kértem a vezetői ellenőrzésekhez. Így egy nevelési napot többen is láthattunk. Minél több óvodapedagógust látogattam meg egyre inkább saját bőrömmön éreztem az ellenőrzés hatását. A mi óvodánkban a következőképpen zajlik a vezetői ellenőrzés: 8 órától a tevékenységtől függően a csoportban figyeljük az óvodapedagógus és a gyermekcsoport tevékenységét 1/2 11, 11 óráig, az ellenőrzési tervben meghatározott szempontok szerint. Ezután megbeszélést tartunk. Először a megfigyelt pedagógus mondja el a számára legfontosabbnak ítélt gondolatokat, majd a résztvevők véleményezik a látottakat és ezután én, a vezető értékelek. El kell mondjam, hogy az ellenőrzések alatt igyekszem nagyon koncentrálni, hogy minden apró mozzanatot észre vegyek és értékeljek. Nem lötyögök, nem beszélgetek. Figyelek. Az önelemzésnél már pontosan tudom, hogy milyen szakmai színvonalat képvisel, akit ellenőriztem. Sok kolléganőm szakszerűen, pedagógiai, módszertani

megalapozottsággal beszél a felkészülésről, az óvodai nevelésről, de sajnos van, aki csak „konyhanyelvet” használ. Itt kell megjegyezzem, hogy nagyra tartom a kolléganőimet, tisztelem szakmai tudásukat, hihetetlen munkabírásukat, de soha nem értettem meg, hogy miért nem mernek kritikai észrevételt megfogalmazni egymással szemben. Így aztán a látottakból mindenki kiemeli a pozitívumokat, s nekem marad a fekete leves. Azt gondolom, hogy csak az az értékelés ér valamit, amely segítő szándékú, rámutat a problémára és megoldásokat sorakoztat fel.

Nem lehet cél a megszegényítés, az elkedvetlenítés. Igyekszem ezt szem előtt tartva úgy értékelni, hogy mindenre korrekt módon rámutatok, és segítőszándékú útmutatást adok. Ezt megértették az óvodapedagógusok, így a félelem alább hagyott. Sőt! Amikor tavaly úgy döntöttem, hogy az egyik óvodában (ahol a székhelyem volt) a látogatás „örömét” átadom a vezető helyettesemnek, egy év után megkért, hogy újra én végezzem az ellenőrzést, mert a kolléganők a nap végén mindig megfogalmazták: „De kár, hogy Éva ezt nem látta!”

38 óvodapedagógussal dolgozom együtt, valamennyien egyéniségek, 1-2 kivétellel magas szakmai tudással rendelkeznek. A problémát mindig is az okozta, hogy hogyan lehet a pályára - véleményem szerint - alkalmatlan óvónőnek megmondani, hogy érdemesebb lenne más szakmát választani. Ugye akik olvassák most ezeket a sorokat tudnának ilyeneket felsorolni! Ezzel szembesültem most én is. Hiába hoztam érveket, hogy a következetes nevelés elengedhetetlen része nevelésünknek, süket fülekre talált. Hiába mondtam, hogy a gyermekekhez beszélni kell, hogy meg kell követelni, hogy egymás testi épségére vigyázzanak, hogy a csoportban történő verekedések, szaladgálások, a meg nem oldott konfliktusok rossz hatással vannak a gyermekekre, hogy az óvoda elsődleges feladata a nevelés. Az óvodapedagógus mindent elhárított. Véleménye szerint bennem van a hiba, mert a hatalommal visszaélve őt mindig piszkálom, ő tudta, hogy megkritizálom, ezért nem tudott megfelelően teljesíteni.

Sokfélék vagyunk. Ami az egyiknek segítség, az a másiknak piszkálás, ami az egyiknek a „kisujjában” van, az a másiknak óriási erőfeszítést jelent. Ebből következik, hogy az objektív értékelés meglehetősen nehéz feladat. Azt gondolom, hogy minden nehézsége ellenére nagyon fontos része a vezetői munkának. Az elmúlt időszak ellenőrzésnélkülisége nem tett jót a pedagógustársadalomnak. Ha mindenki megérti ennek a folyamatnak a jobbitó szándékát, akkor ez alapját fogja képezni a mindennapi munkánknak. Az értékelés nem egyszerű dolog, hiszen a munkáját becsülettel végző, munkahelyét féltő érzékeny felnőtt embereket veszünk górcső alá. Nehézségét nem mindenki meri felvállalni. Mert ehhez bátorság és őszinteség is kell. Én is jobban szeretek felnézni a tiszta kék nyári égboltra, mint erre a felhős, szürke

novemberire. De hát mindkettő létezik, van, és ezt tudomásul kell venni. A kollégáim egyelőre jobban szeretik az elsőt, és csak én birkózom az utóbbival. Remélem a jövőben ők is felemelik a fejüket és meglátják ezt a beborult, őszi szürkét is. És egyszer mindannyian megtanulunk szembenézni a valósággal.

Göröghné Bocskai Éva
óvodavezető, óvodapedagógus, szakértő
bocskaieva@freemail.hu